

Instytut Pamięci Narodowej - Lublin

<http://lublin.ipn.gov.pl/pl5/aktualnosci/62023,Ogolnopolski-projekt-edukacyjny-Do-broni-Postawy-i-losy-ziemian-w-trakcie-II-wojny.html>
2019-01-24, 03:39

Ogólnopolski projekt edukacyjny „Do broni! Postawy i losy ziemian w trakcie II wojny światowej”

Zapraszamy uczniów i nauczycieli do udziału w konkursie. Zgłoszenia do 8 lutego 2019

Instytut Pamięci Narodowej, Polskie Towarzystwo Ziemiańskie Oddział w Krakowie, Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Ziemiańskiego, Fundacja im. Zofii i Jana Włodków w Krakowie oraz Biblioteka Raczyńskich zapraszają do udziału w ogólnopolskim projekcie edukacyjnym „Do broni! Postawy i losy ziemian w trakcie II wojny światowej”.

Zgłoszenia do konkursu dla uczniów przyjmujemy do 8 lutego 2019 r. pod adresem e-mailowym ogólnopolskiego koordynatora projektu dr. Marcina Chorążkiego: marcin.chorazki@ipn.gov.pl

- Nasze cele

Ziemiaństwo należało do tradycyjnych elit narodowych i państwowotwórczych. Na nich opierała się przed wybuchem II wojny światowej nie tylko polska armia, ale również administracja, dyplomacja i samorząd. Ziemiaństwo należało również do współtwórców Polskiego Państwa Podziemnego. Karol Hilary Tarnowski, prezes Zachodniomałopolskiego Związku Ziemiańskich i organizator konspiracji ziemiańskiej „Tarcza” – „Uprawa” – „Opieka”, stwierdził po latach, że „poczynania ziemiaństwa uwydatniły się szczególnie pozytywnie w dobie II wojny światowej”.

Celem naszego projektu edukacyjnego jest przypomnienie zaangażowania ziemiaństwa w obronę Polski we wrześniu 1939 r., następnie w działalność konspiracyjną i walkę na wszystkich

frontach II wojny światowej. Ważnym elementem jest również wkład przedstawicieli środowiska w tworzenie władz polskich na emigracji. Zjawiskiem, które nie może zostać pominięte w trakcie analizy sytuacji ziemiaństwa w tym czasie były represje okupantów wobec przedstawicieli tej grupy, a więc wywłaszczenia, rabunki, aresztowania, deportacje, lincze i egzekucje. Bardzo istotnym tematem pozostaje pomoc, której ziemiaństwo udzieliło najbardziej potrzebującym, a więc ofiarom wysiedleń, aresztowań, ukrywającym się oficerom Wojska Polskiego i ich rodzinom, ludziom nauki, jeńcom wojennym, zestrzelonym pilotom alianckim, a przede wszystkim ukrywającym się Żydom.

Całość problematyki zamyka okres wywłaszczania ziemiaństwa przez nową, komunistyczną władzę, między jesienią 1944 a wiosną 1945 r. Wówczas zniknęła naturalna i tradycyjna elita wiejska, która miała nie tylko wpływ na lokalne środowisko, ale współtworzyła również fundamenty polskiego państwa, a podczas okupacji konspiracji niepodległościowej.

Pragniemy wzbudzić zainteresowanie uczniów najnowszą historią Polski, a w szczególności jej lokalnym lub rodzinnym wymiarem. Dlatego nasz projekt kierujemy do nauczycieli historii, języka polskiego i lokalnych patriotów. Pasjonatów historii z całej Polski, inspirujących młodzież do zainteresowania dziejami Polski z czasów II wojny światowej z odniesieniem do lokalnych tradycji. Proponujemy udział w serii konferencji edukacyjnych i warsztatów dla młodzieży z udziałem naukowców oraz świadków historii, organizowanych w oddziałach i delegaturach IPN w całym kraju. Planujemy także warsztaty dla nauczycieli dotyczące historii ziemiaństwa i metodyki nauczania o elitach społecznych.

- Konkurs dla uczniów

Jednym z najważniejszych elementów projektu jest konkurs adresowany do młodzieży szkół podstawowych (klasy VI-VIII), młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej z całej Polski. Uczestnicy konkursu mają za zadanie wykonać pracę w jednej z trzech form: pisemnej, fotograficznej lub multimedialnej. Oceniane będą kreatywność, zgodność faktów historycznych oraz samodzielna praca z materiałami historycznymi (źródła pisane, fotografie i relacje świadków).

Zwycięzcy konkursu przyjadą do Krakowa na sesję naukowo-edukacyjną, połączoną z ogólnopolskim finałem konkursu, która planowana jest na pierwszą połowę czerwca 2019 r.

- Inauguracja projektu w Krakowie

Uroczysta inauguracja projektu odbyła się w Centrum Edukacyjnym „Przystanek Historia” IPN w Krakowie, 5 października 2018 r., dokładnie w 79. rocznicę zakończenia bitwy pod Kockiem, ostatniej bitwy wojny obronnej 1939 r. Młodzież szkolną i gości przywitał wiceprezes Polskiego Towarzystwa Ziemiańskiego Oddział Kraków prof. Marian Wolski, zarazem uczestnik dyskusji. Oprócz niego w debacie wzięli udział: prof. Krzysztof Jasiewicz (Instytut Studiów Politycznych PAN), dr Agnieszka Łuczak (Biblioteka Raczyńskich w Poznaniu), a poprowadził ją dr Marcin Chorążki z Oddziału IPN w Krakowie. Dyskusji przysłuchiwali się m.in. małopolska wicekurator oświaty Halina Cimer i dyrektor Oddziału IPN w Krakowie dr hab. Filip Musiał.

Zgłoszenia do konkursu przyjmujemy do 8 lutego 2019 r. pod adresem e-mailowym ogólnopolskiego koordynatora projektu dr. Marcina Chorążkiego: marcin.chorazki@ipn.gov.pl

[Regulamin Konkursu](#)